

РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ А.ВОЛОШИНА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Важливі завдання і нові виклики постали перед українською освітою на початку ХХІ століття. Беззаперечним є те, що освіта на сучасному етапі – це основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука приєднання України до європейських та світових духовних та інтелектуальних цінностей. Водночас темпи і глибина перетворень в освітній галузі не повною мірою задовольняють потреби суспільства. Потребує постійного оновлення зміст освіти, ведеться пошук нових підходів до організації навчально-виховного процесу на засадах гуманізму, впроваджуються інноваційні педагогічні технології, зокрема інформаційно-комунікативні.

Актуальною проблемою залишається доступність якісної освіти, забезпечення її національного характеру на фоні глобалізаційних процесів у світовій спільноті, забезпечення особистісно-орієнтованого підходу, що є основою гуманістичної педагогіки. Проводячи пошук надбань світової та європейської педагогічної науки, які доцільно впроваджувати на освітніх теренах України, не слід відкидати ті педагогічні перлини, які з'явилися і розвивалися на рідній землі зусиллями кращих закарпатських педагогів-подвижників, зокрема Августина Волошина – активного громадсько-політичного, культурно-освітнього та релігійного діяча Закарпаття, поборника духовності та освіти народу. Він багато працював над фаховою філософською, педагогічною літературою, цікавився психологією, досліджував питання розвитку освіти і педагогічної думки Закарпаття, сусідніх Чехії та Словаччини, Галичини і всієї України, вивчав наукову спадщину педагогів-гуманістів Я. Коменського, Й. Гербарта, Ж. Ж. Руссо, Т. Спенсера, К. Ушинського та інших. Отримані знання уміло застосовував в практичній педагогічній діяльності, зокрема при підготовці підручників для різних типів шкіл, написанні наукових досліджень з педагогіки та психології. А. Волошин багато уваги приділяє змістовому наповненню навчальних посібників, їх структурним компонентам, способам групування навчального матеріалу, посиленню його виховних та пізнавальних функцій на засадах гуманістичної педагогіки. Прихильник загальнолюдських моральних принципів, він разом з тим утверджував ідеали патріотизму, національної гідності, дружби і порозуміння між народами, єдності слов'ян.

Важливе значення мали підручники А. Волошина з педагогіки, психології, логіки, дидактики, зокрема «Педагогіка і дидактика», «Педагогічна психологія», «Загальна педагогіка», «Дидактика» та ін. На них виховувалося ціле покоління молодих педагогів, проводилася перепідготовка учительських кадрів. У цих підручниках вчений-педагог не тільки спирався на досягнення світової педагогічної думки, але й узагальнював досвід кращих навчальних закладів краю щодо реалізації основних ідей гуманістичної педагогіки.

Своє бачення майбутнього освіти Підкарпатської Русі, педагогічні погляди щодо навчання та виховання на засадах гуманізму свідомих громадян свого краю А. Волошин виклав у підручниках «Історія педагогіки для учительських семінарій» (Ужгород, 1923, 2-е вид., Ужгород, 1931), «Педагогіка і дидактика для учительських семінарій» (Ужгород, 1923), «О соціальному вихованню» (Ужгород, 1924), «Методика народно-шкільного навчання» (Ужгород, 1935), «Педагогічна психологія» (Ужгород, 1932), «Педагогічна методологія. Книга 1. Методологія навчання» (Прага, 1943) та ін.

А. Волошин ставив перед школою, учителями завдання щодо формування особистості учня. Він підкреслював, що школа є важливою складовою частиною державного і людського життя, тому й повинна вести своїх учнів до тих же цілей, до яких «стремить народ, держава і людство» [1, с. 267]. Він вважав, опираючись на основні ідеї гуманістичної педагогіки, що школа повинна давати учневі не тільки міцні знання, а й сприяти нормальному фізичному розвитку вихованців, дбати про їх здоров'я, виховувати в них любов до праці, до свого рідного краю, до старших, формувати духовність, навчати жити у суспільстві. Завдання вчителя «так вести науку, щоб ученики своїм власним трудом зискали пізнання» [1, с.268], школа тільки вказує засоби, якими учень може здобути знання.

Актуальними залишаються ці вимоги і в умовах сьогодення. Як зазначається у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, яка схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013, «Метою Національної стратегії є: ... забезпечення особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними здібностями, потребами на основі навчання протягом життя» [2]. Ключовим завданням освіти у XXI столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє, а також формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, європейської цивілізації, виховання у молоді загальнолюдських цінностей, прагнення до здорового способу життя, підготовка людей високої освіченості і моралі, здатних до творчої праці та професійного розвитку.

Список використаних джерел

1. Волошин А. Педагогіка і дидактика / А.Волошин // Августин Волошин. Педагогічні твори. – Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – С.240 – 290.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

УДК 378.147.091.33-027.22:004

СИНЕВИЧ І. С.
Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КВАЗПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Соціально-економічні трансформації в Україні, світові тенденції глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства визначили нові пріоритети розвитку освітньої галузі. Одним із головних напрямів модернізації педагогічної освіти є підвищення якості професійної підготовки майбутніх педагогів, оскільки саме вони

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>